

БЕОГРАДСКЕ

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XXI.

НЕДЕЉА 12. ОКТОБРА 1903.

Број 42.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУ

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

А Д Р Е С А

КОЈОМ ЈЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА

САЗВАНА У ВАНРЕДАН САЗИВ ЗА 16. СЕПТЕМБАР 1903. ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ
ОДГОВОРИЛА НА ПРЕСТОНУ БЕСЕДУ ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА СРБИЈЕ

ПЕТРА I.

Ваше Величанство,

Захвална Провиђењу, што је помогло народу да Вас, достојног унука Великога Војда, једнодушним избором уздигне на српски краљевски престо, Народна се Скупштина осећа срећном што може после првих заиста слободних избора под Вашом, дао би Бог, и дугом срећном, владавином, као веран тумач свога народа, дати израза осећањима своје непоколебљиве оданости према Вашем Величанству и Вашем узвишеном Дому. Ова су осећања дубоко укорењена у срцима свих Срба, који нису никад заборављали дела и заслуге неумрлога Карађорђа. Одушевљен заветним идеалима, за које наши дедови под Његовим вођством пролеваху своју крв, народ је Ваше ступање на краљевски престо једнодушно поздравео као освит новог доба и знамење боље срећније будућности.

Ваше Величанство,

Ваше ступање на краљевски престо у толико је више раздрагало срце народно, што према времену у коме живимо, има сличан значај с покретом у коме је Ваш дед високо држао заставу националног ослобођења, јер је Ваше Величанство носилац једне заставе под којом је окупљен цео народ, заставе политичких слобода и грађанских права народних, заставе чисте уставности, која је основна погодба за напредак наше Отаџбине. Само се тако може утврдити слобода једном народу и поћи правцем напретка, кад истим путем иду као сад и Круна и народ задахнути једним идејама и тежњама за опште добро. И с тога Народно Представништво одаје дубоку захвалност Вашем Величанству на мудро и правилном схватању о положају и задатку Круне и народа.

Народ српски преживео је много тешких и црних дана само зато што те слоге није увек било. Неслога између Круне и народа посејала је многе гробове, упропастила многе домове, пустошила читаве крајеве, ломила снагу целога народа и унижавала углед наше Отаџбине.

Представници народни и ако знају шта је све старо стање оставило новом у наслеђе, живе у најдубљем уверењу, да Србија са својим мудрим, родољубивим и слободоумним Краљем улази у доба светлих дана, јер су испуњени надом да ће заједно с Вашим Величанством, трудним и истрајним радом успети да приберу и ојачају народну снагу и уздигну државни углед.

Ваше Величанство,

Придружујући се Вашем Владалачком признању прошлој влади, што је у једном критичном тренутку с пожртвовањем прихватила краљевску власт и ослањајући се на патриотизам војске и грађанства, сачувала земљу од могућних потреса, Народна Скупштина сматра за своју пријатну дужност изјавити прошлој влади, поред тога, и признање, што је са своје стране све учинила да се на прошлим изборима чује потпуно слободан глас народни.

Како је садашња влада и својим постанком и положајем својих чланова израз узајамног поверења оба законодавна фактора, Народна Скупштина ће, подржавајући је искрено, с највећом преданошћу узети у разматрање законске предлоге које јој она буде поднела.

Данашњим Уставом постављене су довољно широке погодбе да се може успешно радити на извођењу послова којима треба да је задатак: унапређивањем привреде и развијањем привредне снаге народне јачати његово материјално благостање, а напоредо с тим ширењем просвете и неговањем религиозних осећања, по-дизати културни развитак народни и спремати погодбе за национални му препорођај. Народна је Скупштина дубокога уверења, да се сад треба посветити овим задацима јер народ тек резултатима рада на њима добија снагу, а земља углед, који су неопходно потребни, да би Србија могла бити поуздана залога Српству, чији интереси треба да су нам, као завет предака, увек на срцу.

У срећеним се финансијама огледа и срећеност државна и зато је доиста потребно посветити најозбиљнију пажњу рационалном лечењу наших поремећених финансија и опорављању наше запуштене привреде. Одзивајући се жељи Вашег Величанства, Народна ће Скупштина, руковођена уверењем да се правилно схваћени народни и државни интереси могу очувати од повреда само тако, ако се државне потребе буду одмеравале према привредној снази народној, уложити заједно с владом све своје старање око тога, да се буџет у што скоријем времену доведе у равнотежу не само најозбиљнијом штедњом по свима струкама државне управе, него и реформама којима би се државна администрација, у свези с правилним решењем чиновничкога питања, упростила.

Политички препорођена и финансијски опорављена, моћи ће Србија вршити у Српству историјом намењену јој улогу, ако се буде користила срећеношћу унутрашњих односа да се привредно оснажи, културно унапреди и војнички ојача.

Народна Скупштина ће с тога прихватити с највећом готовошћу све мере којима се буде тежило, да војска, која је, заједно с народом, и на делу доказала да јој је Отаџбина дража од свега, буде и спремом и опремом у истини поуздана залога наше боље будућности народне. Срећна што је и из уста Вашег Величанства чула потврду свога уверења да војска српска као одбрана Отаџбине и потпора реда и законитости стоји на висини свога патриотскога позива, Народна Скупштина верује, да ће она, под вођством Унука највећег ратничкога генија српскога, збратимљена око престола Вашег Величанства, одговорити очекивањима свога Краља и надама српскога народа.

Живећи и сама у овим надама Народна Скупштина ће приступити с највећом озбиљношћу како проучавању државнога прорачуна, у свези с потребним изменама у позитивним законима и законских предлога: о среској и окружној самоуправи, о радњама и о обезбеђењу усева од елементарних непогода, тако и ревизији закона: о општинама, о штатни, о чиновницима грађ. реда и о судијама. Законском предлогу о трговинском уговору с Турском поклониће Народна Скупштина нарочиту пажњу, а пошто стојимо пред закључивањем нових трговинских уговора и с другим државама, мисли да је потребно да јој се, још у овом сазиву, изнесе на решење и законски предлог о аутономној царинској тарифи која треба у преговорима о њима да послужи као основа.

Ваше Величанство,

Народна Скупштина примила је с највећим задовољством жељу Вашег Величанства да Србија буде на Балкану углед законитости, реда и мирнога напредовања. И њено је уверење да ће само таква Србија бити угледна и поштована, и с тога је примила на врло повољно знање саопштење, да су наши односи са свима државама исправни. У таквим је односима залога за унутрашње развиће и добар међународни положај земље.

Народна је Скупштина срећна, што се жеље Вашег Величанства сусрећу на овом путу с ваздашњим жељама српског народа: да се, у духу традиционалне народне политике, а засноване на искреном поверењу, негују најчвршће везе с моћном и братском Русијом чије је само биће поуздано јемство за опстанак и бољу будућност малих словенских народа да се одржавају најбољи односи са суседном монархијом Аустро-Угарском, с којом нас везују многобројни интереси; да се учвршћују односи искренога пријатељства са суседним и сродним балканским народима које њихови битни државни и национални интереси упућују да у споразуму потраже начин како ће заједничком снагом обезбедити јемства за своју бољу будућност.

Народна је Скупштина примила на повољно знање саопштење о иради, којом је најзад службено призната српска народност у Турској. Тиме је уклоњена једна неправда, која је дуго време ометала духовно развиће наших сународника у границама суседне царевине, али су, на жалост, остали у пуној снази узроци, због којих је данас тако императивна потреба, да се подесним реформама побољша положај једновернога и сроднога становништва, чија нас страдања морају типтати. И Народна се Скупштина нада, да ће Висока Порта, уз пријатељско садејство Русије и Аустро-Угарске, а уз припомоћ осталих Великих Сила, стварним реформама ујамчити безбедност и културни напредак немирима и страдању изложених покрајина, према чијој судбини по верским и крвним везама, не можемо бити равнодушни, и зато мисли, да не смемо никако губити из вида дужности, пред које нас може ставити даљи развој догађаја у нашем суседству.

Ваше Величанство,

На делу сложнога, истрајнога и успешнога рада, коме је задатак обезбедити Отаџбини срећнију будућност, Народна Скупштина стоји једнодушна уз Вас, љубљенога изабраника српског народа, и уз Ваш Дом, оличење српске заветне мисли, и као из једнога грла, с највећим одушевљењем кличе:

Да живи Његово Величанство Петар I!

Да живи Његов узвишени Дом!

Да живи српски народ!

5 октобра 1903 год.

у Београду

Долазе потписи Председништва Н. Скупштине

К О Н К У Р С

Општини београдској потребан је пуномоћник, који ће је заступати у парницама пред судовима и у закључивању њених правних послова у границама пуномоћја, које ће му се издати. Сем тога који ће уједно бити и правни референт суда београдске општине.

Хонорар му је буџетом за ову годину одређен до 3600 дин. на годину.

Конкуренти треба да су јавни правозаступници.

Пријаве са документима примаће суд овај до 15. ов. м. закључно.

Избор ће извршити општ. одбор у смислу тач. 6. чл. 89. зак. о општинама.

Позивају се они који желе да конкуришу на ово место да предаду општ. суду пријаве са документима у остављеном року.

Од суда београдске општине 3. окт. 1903. год., АБр. 9534, Београд.

НЕКОЛИКО ОПШТИНСКИХ УСТАНОВА НА ЗАПАДУ

БЕЛЕНСКЕ
ЈЕДНОГ ОПШТИНСКОГ ЛЕКАРА

Како је постала ова књига

(У место предговора)

Суду Општине Града Београда

Дво-годишње моје службовање у београдској општини, открило ми је много празнина у практичним извођењима, која се траже при овој служби у моме позиву.

Желећи да проучим општинску службу у другим већим варошима, на име: уређење продавница животних намирница; уређење централних пијаца и јавних места; уређење и регулисање варошке проституције; детаљно проучавање свију венеричних болести и сифилиса; уређење ноћног дежурства лекара као и „прве помоћи“ друштва за јавно спаса-

вање; уређење народних купатила, народних кухиња и нар. библиотека, као и уређење о подизању радничких станова, уређење кућа — мртвачница и надзора мртваца, као и уређење завода за спаљивање мртвих телеса, — желећи дакле све ово да видим и проучим, потребно ми је да извесно време проведем ван земље, те за то молим Суд Општине Града Београда, да ми за иностранство одобри шесто-месечно одсуство од 1 маја до 1 новембра т. г.

О целокупном раду у иностранству, сматрао бих за дужност, да своме шефу поднесем по повратку опширан извештај.

Надам се, да ће ми Суд Општине Града Београда испунити моју молбу још и с тога, што општинска служба у моме кварту, за време мога одсуствовања, неће ни најмање трпети уштрба, јер је општ. лекар господин Др. Фрања Рибникар био тако добар, да се прими, да ме замењује у целокупној дужности кварталног лекара, а за све време, док будем на одсуству.

Београд
1 марта 1902.

Суду Општине
понижан

Др. Војслав Кујунџић

општ. лекар

Шеф општинских лекара, господин Др. Гођевац спровео је ову молбу Суду с мишљењем, да би ми не само требало дати тражено одсуство, него да би требало слати редом све општинске лекаре на проучавање и доучавање општинског санитета у иностранству.

Крајем марта месеца одобри ми општински одбор шесто-месечно одсуство с тим, да ми шеф одреди, шта све имам да проучим, и да сваког месеца имам шефу поднати извештај о своме раду.

И заиста пре но што ћу поћи на пут секретар општински предаде ми шефово одређење: шта има да види и проучи Др. Кујунџић. Оно гласи:

1. Да проучи и сазна уредбе о слободном печењу хлеба и разлоге за и против тога, уређење и хигијенски прописи приватних хлебарница;

2. Како се врши контрола млека, да ли само лактодензиметром или хемијском анализом и како често; ко врши и где се врши преглед, има ли какав ценни лактодензиметар осим овог Левеновог;

3. Како се и ко врши преглед сира, кајмака, бутера, јаја и осталих ситних животних намирница, које се уносе у маломе у варош (Kleinverkauf); врши ли се сваки дан на пијацама преглед меса свежег и ко то врши (лекари? ветеринари? Markt-kommissär?); ко, како и кад се врши преглед конзервираног меса (кобасица), да ли кад се ко потужи или повременим надзорним ревизијама; кобасице, да ли се прегледају само у радионицама или и у продавницама, само инспекцијом или у хемијској лабораторији?

4. Како се врши контрола над продуцентима вина и пива над велико-продавцима и увозницима, а како над мало-продавцима и кафеџијама. Да ли буре из кога се узме за анализу буде запечаћено или не?

5. Како се врши дезинфекција станова формалинским пастилама, глико-формалом или иначе. Како се врши дезинфекција нужника и писоара на јавним местима, код којих је болести обавезна дезинфекција и са чим.

6. Детаљну уредбу куће-мртвачнице.

7. Уредбу о дому за изнемогле и начин издржавања.

8. Шта се чини са нахочади, докле се о њима стара општина и шта се даље ради са њима.

У опште да поднесе детаљан извештај о целокупном свом раду за време одсуства поред осталих и ствари, које би му пале у очи као практичне у погледу хигијенском или санитетско-полицијском, а које нису горе наведене.

ПОДЛИСТАК

ИСТОРИЈА СРЕМА

НАПИСАО

МИХ. Ј. МИЛАДИНОВИЋ

(Овај је рад награђен са 400 дин., првом видоуданском наградом Београдске Општине од 15. јуна 1899. год.)

(НАСТАВАК)

Тако се у то доба подиже неки угарски кнез Киш, по свој прилици господар Срема,¹ те са својим брзим коњаницима преко Босне допре до дринске жупе, која је била на граници Босне и Рашке. Код места Цвилина, у горњу Дрину, дочека их кнез Часлав и потуче тако, да је и сам њихов војсковођа у том боју погинуо. Тај нам је бој описао поп Дукљанин, иначе непоуздан писац, који вели, да су Угри тада нашли Часлава у Срему „invenit eum in Seremo.“² Међу тим Мавро Орбини, за кога знамо да је старије доба свога дела узео потпуно по Дукљанину, не вели да су га Угри нашли у Срему но „in ipsa elva.“ Уз то напомиње Орбини да Дук-

љанинови „altri esemplari dicono che lo trovò in Sirmio.“¹ Видимо дакле да је по неким примерцима Дукљаниновим тај сукоб био „у некој шуми,“ а по неким у Срему. Међу тим, ако је у опште веровати Дукљанину, свакако је овај сукоб — ако га је било — био у Мачви, куда су Угри прешли из Срема. Пошто је Мачва често, нарочито у доцније доба, све до XIV века, имала једнаку судбину са Сремом, и дуже је време под Угрима чинила са Сремом политичку целину, поред тога што с њиме чини и географску и етнографску целину, то је из тога разлога и могла Мачва у неким примерцима Дукљаниновим (који је иначе у географији поуздан, те неће бити да је из незнања погрешно) да се замени Сремом, као политичким именом.² М. Дринов, мислећи да се ово Дукљаниново помињање Срема тиче доиста, тако да кажемо, географског Срема (области између Саве и Дунава), вели да Срем у ово доба није припадао Чаславу „каторому, слѣдователно, нечего било тамъ дѣлать с Уграми,“³ (т.ј. који, по томе, није имао шта тамо да ради с Угрима). Срем доиста није припа-

¹ Mauro Orbini — Il Regno degli Slavi hoggi corrottanente detti Schiavoni.

² Да су Часлава могли наћи Угри у Мачви а не у Срему, и о замени имена Мачве са „Сремом“ — мишљење је г. Љ. Ковачевића, В. његова предавања из Срп. Историје у Вел. Школи (нештампано).

³ М. С. Дринова, Южние Славяне и Виз., стр. 142.

дао Чаславу, али није припадао у ово доба ни Бугарима, како мисли Дринов, но Мачварима.¹

В. Клаић, према Дукљанину, вели да је Часлав после прве своје победе провалио у Срем, али је то јунаштво платио главом.²

Познато је да је у другој половини X века угарска држава, због унутрашњег преображаја, почела да опада. Уз то су Угри, поред ранијег свог пораза на љешком пољу (955. год.) имали у два маха неуспеха и на Балканском полуострву, 962. и 970. године. Јамачно је Срем на скоро после поменутих догађаја отпао од угарске власти.

У ово доба се на ј.-п. од Срема образовала снажна Самуилова словенска држава која је полагала права на све области које су некад припадале бугарском цару Симеуну. Пошто је и Срем припадао Бугарима за владе Симеунове, то је Самуило полагао право и на њ и из Поморавља могао је лако ући у Срем и заузети га од Угара.

¹ И према томе, и ако Часлав није, ипак је могао нешто „тамъ дѣлать съ Уграми.“

² V. Klaič, Pov. Bosne, стр. 44.

¹ V. Klaič, Poviest Bosne, стр. 44.

² Letopis pora Dukljanina, Dr. Ivan Crnić, стр. 30.

*

И тако сам се ја кренуо 1 маја по Европи и бележио све што сам сусрео и помислио, да би се могло применити на наше прилике. Даље странице ове књиге показале читаоцу, шта све имају уређене вароши, и шта би се све могло пожелети нашем лепом Београду, који је природа својим лепотама и јединственошћу места и положаја тако богато обдарила.

Своје утиске поделио сам у неколико глава, од којих свака чини целину, те се може читати за се не морајући књигу читати из почетка.

Ове своје скупљене утиске предајем на читање и размишљање на првом месту г. г. мојим општинарима, који су ми у пуној својој седници онако једнодушно одобрили ово тражено одсуство, употребљено искључиво на проучавање општинских послова.

И овом приликом нека им је за то од моје стране искрена хвала!

Пијаце по Европи

У свима уређеним варошима, пијаце су све покривене; смештене су, дакле, у зграде, које се нарочито и подижу за смештај пијаца.

Прва модерно-уређена пијаца, на коју смо наишли на нашем путу, била је пештанска. Ми ћемо вам описати само главну пијацу, а споредних — омањих, које доста личе на наш цветни трг, има растурених по свима квартовима Пеште.

Централна пештанска пијаца је колосална зграда на Дунаву близу главне царинаре, и стаје пештанску општину на 3 милијона круна. Пијацом управља директор и његова је канцеларија са подручним особљем смештена преко пута саме пијаце. У самој пијаци су канцеларије за инспектора и дежурне млађе чиновнике. Инспектор има под собом 8 чиновника, који морају имати

средње школе и какву стручну академију; плата им се хвата између 2900—2000 круна, докле инспектор има сада 5200 кр. На пијаци се налази још 10 нижих чиновника са платом до 2000 кр. и 16 надзорника са 1360 круна годишње. Лети, кад је због воћа и зелени пијаца већа, повећава се број чиновника. Осим ових има безброј превозника, носача и надничара, чије услуге плаћају сами продавци и купци.

За свеже месо, рибу и кобасичарску робу постоје на овој пијаци 4 ветеринара — марвена лекара са платом од 3600 до 4000 круна годишње. Роба се ова мора прегледати сваког дана, пре но што се преда продавцима на продају. За путер, млеко и остале намирнице које подлеже хемијској анализи, постоји један хемичар у самој згради, који одмах врши стручне прегледе, и доноси свој суд о доброту робе. Исто тако анализирање меса и кобасица спада у делокруг хемичара, који и млеко лакто-дензиметром прегледа, а по потреби и анализом.

Осим канцелариског дежурства врше чиновници сваког дана редовне прегледе на зелен, воће и варива. Зелено воће је допуштено, да се продаје само за укување т.зв. „дунст“, што се мора нарочитим цедуљама објавити.

На пијаци се доноси роба жељезницом чак у саму зграду, где се одмах истоварује, прегледа и излаже продаји. Лети се много доноси и Дунавом, нарочито воћа, те се чамцима уноси кроз нарочито озидани канал чак у саму пијацу.

Живина се доноси или жива у корпама, или заклата, очишћена и спремна. Ветеринари прегледају живину на дифтерију и још неке заразне болести, споља гледају на ваши, а и на стање урањености. Мршава живина, или разним скрвеним болестима изнемогла, одузима се од продавца или враћа са пијаце.

Риба се доноси на пијацу жива и мртва. Живе се држе у води а мртве на

леду, докле се већ не укваре или их ветеринар не огласи за устајалу.

Испод целе пијачне зграде налази се исто тако велики подрум. Сваки закупник пијачног места може себи закупити и парче подрума. Месари и продавци јаја и бутера имају своје коморе у ладњачама. Ладњача са + 3 R је за обичне месаре; ладњача са 0° R је за месо дивљачи и рибе (ту су и мали базени, где се чувају живе рибе), напослетку је ладњача са — 2 R за јаја, бутер, скоруп и слатке сиреве за тесто.

Лице саме пијачне зграде је у дивној фасадни. Средина је у виду полукруга а на крајевима је по једна кула; побочни су зидови у полукрузима, а полеђина је израђена симетрична лицу.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

26 Септембра 1903 г.

Председовао председник београдске општине г. Коста Д. Главинић. Од одборника били г. г. Д. Тадић, Др. Марко Лео, А. Ј. Аксентијевић, М. О. Петровић, К. Теодосијевић, Петар Новаковић, Јанаћ Константиновић, М. Штрбић, Р. Драговић, Јов. Максимовић, А. Шток, Св. Јанковић, Д. Ђ. Миловаковић, К. Н. Лазаревић, А. Н. Крстаниновић, Мих. М. Ђорђевић, Дамњан Стојковић, Ник. П. Димитријевић, Милаш Димић, Милош Валожић, Милош Милековић, Урош Благојевић.

Деловој, Марко П. Новаковић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 16. ов. мес. и примљен без измена.

II

По прочитању акта иследних власти АБр. 9025, 9246, 9158, 9167, 9163, 9104, 8855, 8939, 8937, 8938, 8993, 8973, 8972, 9181, 8856, 8912, 9242, 9165, 9043, 9166, 9049, 9048, 8842, 8851, 9180, 9164, 9187 и 8893, — којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Моша Леви, надничар, Даница ж. Уроша Поповића,

B.

Срем под бугарском влашћу (од 976. до 1018. године)

Када је Срем од Маџара потпао опет под Бугаре, не можемо за сада поуздано рећи. Узећемо, као што смо у прошлом одељку од прилике ставили, годину 976., т.ј. почетак владе цара Самуила. Ово би се у неколико слагало и са Рачким који узгред наводи претпоставку да су Бугари повратили од Угара Срем, па вели „ovo bi se izvršilo valjda pod carem Samuelom (976—1014).“¹

По смрти буг. цара Петра (969. г.) његов син Борис који се тада бавио у Цариграду, дође и завлада престолом. Исте године упадне по други пут руски кнез Светослав у Бугарску, да сада сам за свој рачун осваја Бугарску, као што је пре две године за рачун Византије. Светослав успе да освоји Дрстар, дунавске градове, престоницу Преслав, где зароби цара Бориса, па се за тим упути и на грчке земље, опленивши македонски и трачки темат. Тадашњи византиски цар Јован I Цимисхије (969—976.) крене се с војском на Бугарску, потуче Русе и освоји престоницу Преслав. Ма да је ослободио Бориса ипак му не хтеде повратити царство но придружи тада

(971. год.) целу Бугарску византинској царевини.¹

По теорији М. Дринова Срем би и пре и после 971. године остао слободан и од Угарске и од Византије. По Дринову Срем би улазио у састав оног „Западног Болгарског Царства“ које 971. г. Грци не би освојили.²

Раније су и наши историчари г. г. Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић³) пристајали уз ово Дриновљево мишљење, али су га касније напустили, јер се исто показало као непоуздано.

Кад је Јован Цимисхије освојио све бугарске области пошље војску и на Рашку, те и њу освоји. Рашки велики жупан побегне тада требињском кнезу Прелимиру који је поред Требињске и загорских жупа имао у својим рукама још Хум и Дукљанску. На овај начин постају носиоци српске идеје место загорских жупана поморски, који, да би се одржали пред овако осиленом Византијом, признаше над собом непосредно грчку власт. Грчки цар Цимисхије умре у почетку 976. год., а после његове смрти отпочеше размирице око престола, које су се често дешавале у Визан-

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист., књ. II, стр. 186.—188.

² М. С. Дринова, Южние Слав., стр. 118.

³ Историј. Срп. Нар. (Од 1893. г., за средње школе) књ. I, стр. 34—35.

тији. Због тога настаде и грађанска војна која је трајала неколико година.¹

Овим се передима у византинској царевини користиле и одметнуше од Грка најпре Словени из западних кнежевина доскорашње бугарске царевине. На чело овог словенског покрета ставе се браћа Давид, Мојсеј, Арон и Самуило, синови бресјачког кнеза Шишмана, који су још док је цар Петар био на влади покушавали да се одвоје од Бугарске и оснују самосталну државу. Уз њих пристану одмах и друга словенска племена која признају Давида за цара, па је признат и у правој, дунавској Бугарској, куда се устанак раширио из бресјачког Повардарја и околних области.²

Границе државе цара Давида поклапале су се, с малим изузетком, с границама државе бугарског цара Петра, и пошто је властела, прикупљена око Шишманићске владалачке династије, била носилац бугарске државне идеје, то и ова Шишманићска царевина добије политичко име пропале бугарске царевине.³

Мирољубиви цар Давид у брзо уступи престо најмлађем свом брату, енергичном и ратоборном Самуилу, који добије од папе царски венац и патријархију.⁴

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист., II, стр. 188—192.

² Ibid.

³ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II, 193.

⁴ Исти, стр. 194.

Душан Јовановић, слуга, Драгутин Младеновић, б. келнер, Матија Јовановић, брав. раденик, Тода жена, Светозара Костића, стаклоресца, Милутин Тодоровић, трг. помоћ., Милош Стојковић, шпекулант, Јуца Радосављевић, Марко Васиљевић, Савка жена Милије Стојановића, Радоица Васиљевић, Вучко Васиљевић, циганин, Милорад Васић, свирач, Персида ж. Ђоке Ђорђевића, матроза, Наталија Стефановић, Милан Максимовић, поручник и Антоније Дуњак, кочијаш; да су доброг владања и сиротног имовног стања: Јован Сенић, б. трг., Никола Николић, обућар, Добривоје Попадић, уредник, Милан Манојловић, калфа бакалски, Танасије Стојановић, настојник, Алекса Богдановић, бив. трг., Милан Ж. Ђорђевић, б. трг. и Војислав Милетић, каф.; да су доброг владања и доброг имовног стања: Радивоје Ђорђевић, воскар, Петар Марковић, литограф, Јован Маринковић, чинов. монопола, Љубомир Мировић, трг., Милан Стојисилевић, кројач, Коста Глишић, трг., Витомир Милојковић, чинов. Љуба Бојовић, новинар, Коста Андрејевић, пензионер, Јосиф Клајн, часовничар, Живојин Величковић, адвокат, Милош Ристић, благајник, Ђорђе Јездич, трговац, Јосиф Ковачевић, проф., Владислав Илић, трг., Живко Ђорђевић, воскар, Миливој Бојански, штампар, Тоша Предић, агент и Михаило Матић, чинов., Тодор Чупић, каф., Лазар Газибарић, адв. и Михаило Павловић, трговац; да су доброг владања и средњег имовног стања: Кувртије Мандил, кожар, Петар Мандорић, настојник, Милосав Гачић, пиљар, Ђока Јеротијевић, каф., Милош Петровић, званич., Јоца Јуришић, ковач и Горча Андрејевић, ћевапџија.

III

По прочитању молбе Михаила Димића, ливерџије АБр. 9251, одбор је изјавио мишљење:

Да је г. Михаило Димић, ливерџија, и пре атентата на пок. краља Милана и после тога све до данас био владања доброг, и

Одмах по свом доласку на престо почео је Самуило да ослобађа и друга словенска племена од Византије. Свакако је цар Самуило у ово доба из Подунавља и Поморавља, које су области биле у његовој власти, ушао и у Срем, у ком је била лабава угарска власт, те Срем у другој половини X века долази под власт ове нове бугарске државе.¹

Тадашњи грчки цар, храбри Василије II., нападне с војском на Средац, али не само да га могао освојити, него у повратку и потучен од Самуила 986. г.²

Цар Самуило намисли тада да уништи грчку власт на целом Балк. полуострву и да на место њено постави своју власт. Таквој његовој идеји били су сметња српски кнезови у Дукљанској, Требињској, Хуму, Неретљанској, Рашкој и Босни и с тога Самуило, пре но што би освојио Солун и Јекејско поморје и тиме уништио грчку власт на Балкану, науми прво да подвласти ове независне српске кнежеве.³

Самуило удари прво на Зету и освоји је, а да би зетског кнеза Владимира при-

да је увек уживао и данас ужива глас доброг грађанина.

IV

Председник износи одбору на мишљење молбе: Љубомира М. Костића, медецинара, Зорице Ј. Ковачевић, Јове Ђорђевића суд. пуковника и Срете Богојевића, Ковачевића, који траже уверења о породичном односу.

По саслушању тога и молби СтБр. 3971, 3972, 3937 и 3945, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцима може дати тражено уверење о породичном односу.

V

По прочитању акта Управе града Београда АБр. 9068, и молбе Адама Дригуља, пекарског калфе, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцу може по молби учинити ако томе на путу не стоје никакве законске сметње.

Каквог је владања Адам Дригуља, одбору је непознато.

VI

По прочитању молбе грађана чубурске улице АБр. 8404, — одбор је решио:

Да се на ћошку чубурске улице подигне јавна чесма о трошку грађана те улице.

VII

По прочитању молбе олд. касана АБр. 8369, којом моле да се ослободе колске таксе при увозу меса са општинске кланице и по прочитању ранијег судског решења и решења министра финансија, — одбор је са 13 против 8 (против гласали одборници г. г. Петар Новаковић, Јанаћ Константиновић, Р. Драговић, А. Н. Крмановић, Мих. М. Ђорђевић, Никола И. Димитријевић, Милан Димић и Милов. Миленковић,) решио:

Да се ова молба касана, којом моле да се ослободе колске таксе при увозу меса с кланице, одбаци као на закону неосноване.

добило ипак за себе, измири се с њим и поврати му државу, удавши за њ своју кћер Косару. Поред Зете освоји Самуило Хум, Босну и Рашку, чији кнежеви признаше његову врховну власт. Пошто се овако обезбедио од суседних држава, зарати Самуило 991. г. на Византију и отме јој неке градове. Год. 996. допре Самуило до Солуна, оплени његову околину и упути се у Тесалију, али га војвода Василијев, Нићифор, нападне на реци Сперхију и тако потуче, да се једва и сам Самуило спасао.¹

У ово се доба беше оснажила и Хрватска са својим краљем Држиславом, ну млетачки дужд Петар II Орсеоло, по одобрењу византинског цара, освоји Хрватској далматинске градове: Задар, Трогир и Сплет са некојим острвима.² Ткалчић, који претендује на име критичног историка, вели за Држислава да је освојио у ово доба Срем.³ Међу тим ово је тврђење које би требало тек доказати, ну оно се, према стању ствари, не би могло ни доказати.

После победе на Сперхију, повраћаја Драча и ослабљења Хрватске год. 999.

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II, 197—199.

² Исти, стр. 200.

³ Ivan Tkalčić, Pov. Hrv. стр. 29. „Zemlja među Savom i Dravom stari Srijem, koji su već od IX. veka Bugari držali, s većim delom Slavonije pada se mogućemu i velikomu knezu Držislavu.

VIII

По прочитању молбе Душана Димитријевића, кондуктера АБр. 9094, да му се имање споји с општинским водоводом, — одбор је решио:

Да се ова молба Душана Димитријевића, усвоји и спој изврши о трошку молиоца.

IX

По прочитању понуде Коста Милојковића, бравара АБр. 4247, и извешћа економата АБр. 8996, — одбор је решио:

Да се општински дућани у Дубровачкој улици бр. 52 издаду под закуп од првог маја 1904. године до 1 маја 1907 године досадашњим условима за укупну годишњу цену од девет стотина двадесет динара, но с тим, да му може општина одрећи закуп без икакве накнаде, ако општина буде ово своје имање секла због регулације.

X

По прочитању понуда зграда за смештај пореског одељења, мишљења одборске секције за економат и изјаве Др. Јована Ђурића АБр. 9075, — одбор је решио:

Да се за смештај пореског одељења за град Београд узме под закуп зграда Др. Јована Ђурића, у улици Кн. Михаиловој у којој су сада канцеларије истог одељења, а за време од првог новембра ове године па до првог маја 1904 године, по цени од три стотине педесет динара месечно. Да потребне оправке на згради изврши г. Ђурић, а ако он то не учини да их општина изврши о његовом трошку и вредност истих одбије од кирије.

За смештај одељења пореског од 1 маја 1904 год. да се општина обрати Управи Фондова и по могућности узме под закуп зграду где је сада Управа Фондова.

XI

По прочитању понуде зграде Марије Алин за смештај пореског одељења за кварт савањски и мишљења секције АБр. 8829, — одбор је решио:

цар Василије пређе у офанзиву према Самуилу и почне му освајати поједине градове и области. Год. 1002. сукоби се са Самуилом код Скопља и потуче га. После ових успеха цар Василије премешта бојно поље у Азију, те тако између Византије и Самуила све до 1014. г. не дође до већег сукоба.¹

У лето 1014. обнови се војна међу Самуилом и Византијанима. Самуило пошље на Солун војводу Несторица, који буде потучен. Самог Самуила Василијева војска опколи и потуче, и при том му је заробљено 15000 војника. Овим заробљеницима Василије ископа очи, па их отпрати у Прилеп цару Самуилу, који, потресен овим зверским поступком, пресвисне (15. септ. 1014.).²

Самуила наследи његов син Гаврило Роман Радомир, који је својом подобношћу за престо много изостајао иза оца.

Кад Василије дозна за смрт Самуилову, пошље војску, те заузме неке градове и, ма да му је цар Гаврило нудио мир, он и даље освајаше поједине области.³

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II, стр. 202. У издању од 1893. (за средње школе) вели се да је Самуило још ово остало: већи део Арбанаске, Подримље, горње и средње Повардарје, Морави, Срем, Браничево, предео око Среца и српске самосталне кнежевине, а остале области (скоро половина царевине) да су биле у грчким рукама (стр. 41).

² Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II, 203.

³ Исти, стр. 204.

¹ Ово би се у неколико слагало са општим тврђењем г. И. Руварца: „У првој поли X века Угри држе Срем, а између 950—1019. год. постао је бугарском покрајином.“ Шематизам архидијецезе Сремско-карловачке за 884. г. Нисмо имали при руди овај шематизам, али смо вај Руварчев податак добили добротом свога наставника, Љ. Ковачевића.

² Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II, стр. 195.

³ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II, 196.

Марије Алин у босанској улици у којој је сада исти одељак, за време од првог новембра 1904-четврте године по цени од шесет динара месечно, а под истим условима, под којим је и до сада држата ова зграда.

XII

По прочитању решења суда ГБр. 2426, и одобрења г. министра грађевина Бр. 5688, да се један део улице Таковске и Војводе Добрича адрише место макадамисања, које је погодним предрачуном предвиђено, пошто је и дотични предузимач пристао на ову измену, — одбор је примио к знању ово решење суда и одобрење министра с одобравањем.

XIII

По прочитању молбе Перке И. Боди, АБр. 84, да се експроприше имање Браће Боди на Бу Страхинића Бана и Вишњићеве улице, — одбор је решио:

Да се овај предмет упути грађевинском одбору да избере процениоце од стране општине и даље по закону поступи.

XIV

По прочитању молбе Ђорђа Павђеца АБр. 2, Гавре Сабовљевића, АБр. 6223, Гргура Јенковића, АБр. 6611, Раде Антића, АБр. 6631, траже да им се арондише имању плацеви плацног фонда општине београдске вулери сну цену за то земљиште, — одбор је решио:

Да се не усвоји понуђена цена већ цени упути грађевинском одбору да избере процениоце од стране општине и даље по закону поступи.

XV

По прочитању молбе Лепосаве и Радосави новиха, АБр. 7456, да се експроприше имање за улицу Страхинића бана, — одбор је решио:

Док је Бугарска овако била у погибли зантије, дотле Јован Владислав, син в. убије у лову цара Гаврила, убије ну и децу, па и зета му, зетског Јована Владимира (1015.¹)

Владислав је хтео да се измири с Ва- и да призна врховну власт, али га којој беше првак војвода Ивац, настави борбу, те он опседне е. Илије пошље војску против Вла- ал т је Ивац храбро дочека, те се ти без успеха. Исто тако била ешина и доцнија војна византинска угарске. Год. 1017. крене се цар с војском из Солуна и дође под еур. Одавде пође на град Сетину га. Цар Владислав је дошао у аду Сетини, али га је грчка вој- кла. После кратког мировања с 1018. удари цар Владислав на и, али при опсади погубе.²

е смрти Владислављеве јављају се кој две странке. Већа странка, м Маријом, архијепископом Да- ојводом Богданом, била је за то, ори цару с тим, да потврди плем- ашње привилегије; мања странка, ем Пружаном и војводама Ни-

одбору да одреди процениоце и даље по закону поступи.

XVI

По прочитању акта који се односе на исплату рачуна за ванредно улично осветљење у 1902 год. а на предлог општинског суда АБр. — одбор је решио:

Да се сума у девет хиљада сто педесет четири дин. и 30 пара дин. колико се има исплатити за ванредно улично осветљење за прошлу 1902 годину исплати на терет готовине општинске трошарине по добивеном за то надлежном одобрењу.

XVII

По прочитању акта пореског одељења АБр. 3702, којим траже да општина плати канцелариски материјал, који је утрошило одељење у току предпрошле, прошле и ове године, — одбор је решио:

Да се тражена сума у три стотине педесет динара колико је утрошено за материјал пореског одељења за град Београд за 1901, 1902 и 1903 год. пошаље пореском одељењу.

Издатак да падне на терет партије бр. 74 расх. буџ. I.

XVIII

По прочитању акта управе трошарине АБр. 11256/902 г. а на предлог општин. суда, — одбор је решио:

Да се издаци које је управа општ. трошарине од 1898 год. у суми 12045·22 дин. учинила преко буџета и ван буџета, одобре, пошто се иста сума од одговорног рачунополагача и наредбодавца иначе не би могла наплатити, и када би на накнаду исте били осуђени.

XIX

По прочитању акта АБр. 5195, која се односе за закуп државног плаца зв. Сараф-Костин, — одбор је решио:

колицом и Ивцем, реши се да се и даље бори.¹

Чим је цар Василије чуо за смрт Владислављеву, пође одмах с војском на Бугарску без икаква отпора, предаваху му се поједини градови, чије заповеднике он остављаше и даље у части. Василије дође и у Охрид, где нађе доста блага, које разда војницима, а за заповедника граду постави војводу Јевстатија.²

Непомирљива, а слабија, бугарска странка повуче се у арбанаске планине. Ну Василију пође за руком да уништи и ову непокорну странку: царевић Пружан и војвода Николица предадоше му се, а војводу Ивца Јевстатије лукавством примаме, ослени га, па га преда цару.³

И српски кнежеви, као и хрватски краљ, признадоше врховну грчку власт.

Једино се још не хтеде покорити грчком цару господар Срема, Сирман. Ово дознајемо од грчког писца Кедрена, који вели: „Пошто је покорена „Бугарска“, цару се предаде и суседно хрватско племе са својим поглаварима, двојицом браће, којима цар даде почаст и власт. Једино не признаваше царску власт још Сирман,

¹ Исти, стр. 206.

² Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II, 207.

³ Исти, стр. 209.

Да се на терет готовине општинске трошарине по добивеном зато надлежном одобрењу исплати министру финансија две стотине једанаест дин. и 66 пара дин., на име накнаде штете коју је управа општ. трошарине причинила државној каси у 1898 год., што јој није на време и по истеку уговора уступила државни плац звани „Сараф-Костин.“

XX

На предлог управе општ. трошарине АБр 3710, — одбор је решио:

Овлашћује се општ. суд, да ступи у споразум с министарством финансија о цени закупа целокупног државног имања званог винарска пијаца и које и сада држи под закуп Бранко Крчединац, из Панчева, а од овога један део у пазакуп општине а за време од првог јануара ид. године па док општини буде требало за трошаринске потребе. Ако се општ. суд не споразуме с министарством о закупној цени, онда се овлашћује да исто државно земљиште, кад се буде издавало под закуп лицитацијом, лицитира закупну цену до суме, коју општински суд нађе, да општина има рачуна платити и узме га под закуп за наведену потребу и за напред означено време.

НАРЕДБА

Према измењеном §. 326 кривичног законика за случајеве које ни тим ни другим којим специјалним законом нису предвиђени нити је за њих казна прописана — моћи ће месна полицијска власт издавати наредбе и на тај начин одређивати казну од 10 до 150 динара или од једног до 20 дана затвора за лица која би радила противно таквим наредбама.

Поред осталог, ове наредбе могу се односити и на уредност и угодност јавног саобраћаја на друмовима, путовима улицама и у опште јавним местима.

сремски господар (Sermo Sirmii dominus), брат Нестонгов.¹

То исто, само нешто опширније налазимо и код Јована Скилице Куропалата, којим се Кедрен и послужио. Скилица вели: „Пошто је покорена Бугарска, цару се предадоше и суседна хрватска племена, којима беху вође два брата, који, кад приступише цару, добише од њега велике почасти и имања. Једини пак сремски поглавар, Нестонгов брат Сирман (Nestongi frater Sermo) не хтеде се покорити; њему пак Константин Диоген, поглавар тамошњих крајева, представљајући му се као тобожњи пријатељ, посла посланство да оно заклетвом потврди (qui iure iugando assereret), да он жели састати се с њиме, да би говорио о важним стварима; а ако се он што боји, нека поведе са собом тројицу слугу. Овај (Сирман) дакле, поверовавши, дође до реке (разуме се Саве) и отпоче разговор с Диогеном, ал' кад на једанпут у говору Диоген извуче мач, који беше са собом понео, па га прободу у прса и убије (occidit); а кад они, који са њим беху, побегоше, Диоген скупи оближњу војску, упути се у Сирмијум и жену (Сир-

¹ Georg. Cedrenus Corp. Script. Histor. Byzant., књ. II, стр. 476.: „Subacta Bulgaria, imperatori se dedit etiam contermina chorvatorum genest eius principes, fratres duo, quibus imperator honores ac opes amplas tribuit. Solus adhuc imperium detrectabat Sermo, Sirmii dominus, Nestongi frater.“

Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II, 205—206.

Како безимено друштво трамваји града Београда и безимено друштво за осветљење Београда готово сваким даном, извршујући поједине своје радове по улицама и јавним местима, разваљују тротоаре и калдрму, па их одмах по свршеном послу не доводе у првобитно стање, већ их дуже време остављају неоправљене или их не оправљају како треба те на тај начин ометају уредност и угодност јавног уличног саобраћаја, — то суд београдске општине на основу чл. 89 и 92 закона о општинама и § 326 кривичног законика

Наређује:

Управама поменутих друштава, да у будуће кад год тротоаре и калдрму разваљују ради извршења својих радова, одмах доводе по свршеном послу у првобитно стање.

Не буду ли Управе поменутих друштава поступале по овој наредби општинског суда биће кажњене са 50—150 динара новчано поред тога шта ће општински суд силом своје власти на рачун и одговорност друштва доводити разваљене тротоаре и калдрму у првобитно стање.

Наредбу ову доставити на одобрење Управи Београда, па кад је иста одобрена, саопштити је Управама поменутих друштава.

Од суда београдске општине 29 септембра 1903 године КМ 2077, Београд.

Управа града Београда, као надлежна а на основу §. 326 кривичног законика одобрава ову наредбу општинског суда, с тим да се казна за непослушност исте може изрицати од 10—150 динара или од 1—20 дана затвора.

М 29671.

Београд, 3 октобра 1903 год.

Управник Београда
Д. Вујић с. р.

О Б Ј А В А

На дан 16 овог месеца од 3—5 сати по подне, држаће се у канцеларији еко-

номског одељења општине и по II пут јавна усмена лицитација за набавку 107.940 килограма зоби (овса) за храну коња; која се има излиферовати по један вагон месечно до нове хране.

Лицитанти при лицитацији полажу 1000 динара на име кауције у новцу или вредним хартијама.

Ово се даје јавности и позивају интересовани да у означено време дођу на лицитацију.

Ближа извешћа и услови могу се видети у економском одељењу општине.

Абр. 5419. Од суда општине београдске 10. октобра 1903 год., Београд.

О Б Ј А В А

За израду педесет пари одева за трошаринске финансије, шињела, чакшира, блуза и капа, — држаће се у канцеларији економског одељења општине јавна усмена лицитација на дан 13-ог овог месеца од 3 до 5 сати по подне.

Одело мора бити по утврђеној мустри чоје и постојећем пропису.

Лицитанти при лицитацији полажу 200 динара на име кауције у новцу или хартијама од вредности.

Ближа извешћа и услови, као и мустра чоје, могу се видети у економском одељењу општине.

Ово се даје јавности и позивају лицитанти да дођу на лицитацију.

Абр. 8589. Од суда општине београдске 10. октобра 1903 год., Београд.

О Б Ј А В А

За управу општинске трошарине имају се штампати следеће књиге и формулари:

5000 признаничних књига.

600 књига „спроводнице“.

600 „ „потврда“.

6000 књижевца „билета“.

Хрватски писци држе, да Сирман није био Бугарин но Хрват и „бан хрватски у Срему.“¹

По Симу Љубићу он би био још и „задњи“ кнез Посавске Хрватске.“

Да видимо прво, је ли Сирман био бан хрватски.

Рачки је у прво време држао да је Сирман био Хрват и као бан или начелник сремски („ó тоб Сирманов хрват“) држао ову област која би тобож спадала под Хрватску.²

Међу тим Хрвати нису никад освојили Срем, па да могу имати свога бана у Срему. Ми смо у кратко прегледали сремске завојеваче од најстаријих времена до овога доба (поч XI. в.) и нигде не видесмо, да су Хрвати ма када имали Срем у својој власти.

Доцније је и сам Рачки увидео да је, нарочито у ово доба (крај X и поч. XI

¹ Dr. Fr. Rački, Rad, knj. XXV, стр. 213; даље: Клајић, Смичиклас и др. — Клајић вели „Сва се Хрватска поклонила византинском цару, једини Сермо, бан китњастога Срема, отимаше се сили грчкој. Он не хтеде слушати ни свога (разуме се хрватског) краља (Крешимира) ни византинског цара, већ се понесе, као да је самосвојан владар“... (Povjest Hrvata, I, 94.)

² Rad, knj. XXV, стр. 213. — Ту Рачки између осталог вели: По сведошћу веома старе домаће белешке, начелник сремски био је један од седам банова а по роду из 12 великашких родова хрватских. Ови банови имаху највећи утицај при бр...

3000 пријава — трипликата.
5000 „ — дупликата.
1000 књижица за слободан колски повратак.

10 књига пријава за ракијску пијацу о износу робе из магацина по 500 листа.

10 књига пријава за винарску пијацу о износу робе из магацина по 500 листа.

5000 ком. дневних извештаја.

2500 „ петодневна статистика.

300 ком. писама у шест разних текстова за царинарницу и трош. станице.

20 књига записника за ракијску пијацу по 250 комада.

1000 формулара о предаји прихода од станица.

200 формулара за предају трош. прихода општ. благајни.

100 ком. формулара за статистичке податке.

1 књига „партијалник“ за винар. пијацу од 300 листа.

За израду и штампање горњих формулара и књига држаће се јавна усмена лицитација на дан 15-ог овог месеца од 3—5 сати по подне, у канцеларији Управе Општ. трошарине.

На коме лицитација остане, дужан је истог дана, кад се лицитација закључи, да положи 10% од излицитиране цене у новцу или хартијама од вредности, на име кауције, за тачну и благовремену испоруку овог материјала.

Материјал се има предати општини најдаље до 10 децембра ове године.

Ово се даје јавности, и позивају се штампари да у означено време дођу на лицитацију.

Ближа обавештења и услови могу се видети у економском одељењу општине сваког дана, а и при лицитацији у канцеларији општ. трошарине.

Абр. 7986. Од суда општине београдске 6 октобра 1903 год., Београд.

в.), Срем могао бити под бугарском влашћу ма да избегава да даде категоричку реч о томе. Из три места, која ћемо овде навести, видећемо, како он поштуно напушта своје старо мишљење.

На првом месту вели: Bio medju tim Srijem do god. 1019. dielom Bugarske, za što govore sve okolnosti, ili hrvatske države, te godine postade on oblašću istočno-rimske imperije, koja si pridruži sve bugarske zemlje od Podunavlja do Ohrida, a od strane srpskih i hrvatskih zemalja iznudi si priznanje svoje vrhovne vlasti.¹

Даље на другом месту вели, да је „sriemska Panonija početkom XI stoljeća pripadala po svojoj prilici Bugarskoj (ili Hrvatskoj).“² итд.

На трећем пак месту Рачки готово са свим одбацује старо мишљење, велећи: „Gdje su bile istočne granice Hrvatske u zemlji medju Savom i Dravom, teško je potanko ustanoviti. Svakako valja po gore navedenom isključiti Srijem; nu dokle je taj dopirao prema zapadu i to je teško odsjeći.“³

Па и ако је Рачки овако променио своје мишљење о Сирману и не тврди више да је он био хрватски бан, ипак се други хрватски историци и даље позивају на ра-

манову) смртним мучењем а и многим обећањима нагна, да се пред цару, пошто му и Срем преда (tradito i imperatori Sirmio). Она буде послана у Цариград, где се преуда за једног великаша у престоници; Диоген пак би постављен за управника области (iussus est imperare regioni), коју је сада задобио.⁴

Да се задржи мало на овоме сремском господару Сирману (Сермону или по хрватском, и „Срму“).

Пошто држимо да је до 1019. год. Срем био у бугарској власти, то је, наравно, и овај Сирман био Бугарин и представник бугарске власти у Срему, као што га већина критичких историка и сматра.

Интересантан је тај факт, да је овај Сирман и новач ковао. Нађена су три примерка (код Варадина), од којих се сада два налазе у париском музеју, где су означена као „Monnaies d'or d'un chef bulgare XIe siècle Sermon, gouverneur de Sermium (тј. латни новци једног бугарског поглавар а из XI. века Сирмана, управника Сирмије). На предњој страни овога новца има латпис „ΘΕΟΤΟΚΕ ΒΟΝΘΕΛ“, а на задњој страни „Σέρμο στρατηλάτη“, што све значи: Богородице, помози Сирману војводи.²

ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

СТАЊЕ НА ДАН 30. СЕПТЕМБРА 1903 ГОД.

СТР.	РАЧУН	ОБРТ у СЕПТЕМБРУ		од 1. ЈАН. до 30. СЕПТЕМБРА		СТАЊЕ 30. СЕПТЕМБРА					
44	Благајница	215861	94	292256	41	1874602	63	1788731	92	85870	71
2	Привремени издатака			58	25	57664	91	14931	34	42733	57
3	Вредећи хартија					70500	—	100	—	70400	—
5	Цркве дорћолске			57837	21	57837	21	57837	21		
6	Канализације			75470	38	75470	38	75470	38		
7	Кеја			88961	61	88961	61	88961	61		
8	Водовода					2855052	82			2855052	82
9	Покретности					214587	12			214587	12
10	Непокретности					6750793	52			6750793	52
4	Управе Фондова за фондове	18885	—			119048	15			119048	15
11	Остава код Народне Банке					6400000	—	4770000	—	1630000	—
23	Пријема					4770000	—	6400000	—		1630000
12	Дужника калдрме			580	28	51205	73	10674	89	40530	84
13	Дужника			188	90	271471	16	7389	34	264081	82
17	Фондова разних			385	—			294469	05		294469
16	Фонда гробљанског					2218	01	246710	79		244492
22	Кауција							1117	—		1117
19	Текући Упр. Фондова у злату					13449	40	155798	05		142348
15	Текући Упр. Фондова у сребру					16500	20	8016	50	8483	70
20	Управе Фондова за зајмове злато					2056	40	200000	—		197943
43	" " " " сребро					1133	10	96694	90		95561
18	Текући Народне Банке у сребру			20828	45	269	55	1651098	—		1650828
14	" Кланичног друштва у сребру					4808	30	4808	30		
21	Повериоца					7169	01	30018	29		22849
24	Главнице	243925	08	18500	—	332022	37	8174832	13		7842809
55	Буџета општинског Приход	57	60	97038	08	983	33	813640	37		812657
46	" " " " Расход	109818	84	280	16	1046766	44	1394	67	1045371	77
41	" Новог гробља	2061	18	5387	20	19020	34	36973	32		17952
47	" Трошаринског	86157	56	113118	15	376564	07	869687	80		493123
42	Кредита ван буџета	94161	23	38	35	319343	45	143	35	319200	10
		770928	43	770928	43	25799499	21	25799499	21	13446154	12
										13446154	12

У Београду 9. Октобра 1903 год.

Главни Књиговођ,
Милија Јовановић с. р.

Главни Благајник,
Сп. К. Шуменковић с. р.

Председник
београдске општине
Коста Д. Главинић с. р.

није мишљење његово, сматрајући једнако Сирмана за хрватског бана.¹

Пада у очи да сремски господар кује новце. Што Срем, као мала област има свој новац, можемо протумачити тим фактом, што је он и под Фрузима имао у неколико своју самоуправу са својим, словенским кнезовима који су само признавали фрушку власт. Исто је ово без сумње, било и за време бугарске власти. Господар Срема, који је у неколико био самоуправна област имао је право ковати новце. Сам изглед ових новаца казује довољно, да је Сирман био под врховном влашћу бугарском. На име, натпис је на новцима на грчком језику, а зна се да је Бугарска, путем цркве, била под утицајем грчке просвете и културе, док код Хрвата није овај случај. И г. Руварац лепо примећује Симу Љубићу, што није објаснио: одкуда на Сормову новцу грчки натпис.²

¹ Рачки је ово последње мишљење изнео 1881 год., а Смичиклас годину дана касније (1882.) вели (описујући смрт сремског „бана“): „Ovako je Sermo proigrao sriemsku banovinu, jer su je od sele Grei smatrali ne kao dio kraljevstva hrvatskoga, već kao svoju pokrajinu (Ров. Нрв., I, 239.) — Осим Смичикласа овако узимају Клајић и други хрватски историци.

² „...о томе мучи г. нумизматик хрватски као заливен, те ми даци in numismaticis посматрајући потомке „Посавских Хрвата“ и мере, које они данас на земљишту „старих посавских Хрвата“ предузимају противу словенског писма, које није ништа друго но за словенски језик удешено грчко писмо, не можемо а да не посумњамо о хрватству тих тако названих посавских Хрвата, а на име о том, да је војвода Сермо, који је новце с грчким нат-

Сирманов новац јамачно је кован у сремском граду Сирмиуму, јер је у њему и за време Римљана била једна од најзнатнијих римских провинцијских ковница.¹

Док Рачки вели да је за све време фрушке власти припадао и Срем (?) под посавске кнезове: Људевита, Ратимира, Мутимира и Браслава, дотле Сима Љубић проналази неку „Посавску Хрватску“ (која би, поред сад. Хрватске, Славоније и Срема, захватала и сву Босну до границе српске и бугарске на Дрини!), те би Сирман, по њему, био „задњи кнез“ ове „Посавске Хрватске“.²

Да би ово последње доказао, С. Љубић буквално тумачи једно место из Кедрена, по коме „једини Ивац (solus Ivatze) не хтеде се покорити цару Василију после пада Бугарске под Грке“.³ Међутим ово се

писом ковао, Хрват био“. А што хрватски књижевници „мрзе и гоне данас из јавне употребе писмо словенско, рођено писмо старих панонских Словена, на којима су може бити и житељи између Драве и Саве, данас тако звани „Посавски Хрвати“ припадали — то је ваљда плод труда приморских, правих коренитих Хрвата“. В. Гласник XLIX, стр. 37.

¹ Потребни метал за ковање новаца доношен је из околине сремске (Гласник Срп. Уч. Др., књ. XXXVII стр. 237.).

² Rad, XLIII, стр. 107. (Po smrti Braslava opet nam sa svim ponestaju vesti o Posavskoj Hrvatskoj i o njezinih vladarih do Serma“).

³ Rad, XLIII, 110 и онда закључује да „кад је Ивац био једини од бугарских велможа који се не хтеде покорити Грцима, онда на овој страни нема места за Серма“.

Кедреново казивање не односи на све бугарске области, но на југозападну Бугарску, где се повукла она бугарска странка, која се Василију не хтеде предати као она друга, мирољубива. Па када су Грци ову странку, па и Ивца, уништили и заузели Бугарску, онда је тек био једини од свију Сирман, који се не хтеде цару покорити, пошто је владао овом најудаљенијом бугарском области, па би се можда и дуже одржао, да га нису мучки убили.

Да поменемо најзад још једно мишљење о Сирману, а то је мишљење Панте Срећковића, да је Сирман био Србин и „српски племенски кнез“. Међу тим Срећковић не наводи за ово своје мишљење никаква доказа,¹ па пошто и иначе мучно да би се ова претпоставка могла бранити, то је морамо одбацити као неосновану.

— Наставиће се —

¹ Срећковић вели само: „Љубић доказује да је Сермо био Хрват, а Дринец доказује да је био Бугарин, што у ствари ни једно ни друго није истина“ (Ист. Срп. Нар., I, 142).

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА